

EURÓPAI SZEMESZTER – TEMATIKUS TÁJÉKOZTATÓ A FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK ARÁNYA

1. BEVEZETÉS

A felsőfokú (felsőoktatási) tanulmányokat sikeresen befejezők számának növelése és az oktatás minőségének javítása a fenntartható és inkluzív növekedés fontos tényezői. **A felsőfokú végzettséggel rendelkezők magasabb aránya, valamint a jobb minőség és a relevancia együttesen képesek csökkenteni a szakemberhiányt** a tudásintenzív gazdasági ágazatokban. Mindez pedig elősegíti a termelékenység növekedését, az innovációt és a versenyképességet. Tekintettel a technológiai fejlődés gyors ütemére és a globális verseny intenzitására, az egyre növekvő képzettségi szintet igénylő munkaerőpiacokon a felsőfokú végzettséggel rendelkezők magas aránya képes fenntartani az intelligens és fenntartható növekedést. Ezzel szemben az egyenlőtlenségek és a földrajzi különbségek tartós fennmaradása a felsőoktatásban az EU régiói közötti általános egyenlőtlenséget és egyenetlen növekedést¹ eredményeznek.

Az Európa 2020 stratégia **kiemelt célja, hogy a 30–34 éves korosztály legalább 40%-a rendelkezzen felsőfokú végzettséggel az Európai Unióban.** A tagállamok nemzeti célokat is meghatároztak, amelyek esetenként ambiciózusabbak ennél (1. ábra). A meghatározott célértékek irányába

történő előrelépés több mint egy évtizede folyamatos, még a gazdasági válság idején is.

2017 májusában az Európai Bizottság **megújított uniós menetrendet dolgozott ki a felsőoktatás²** tekintetében. Ez a közlemény a felsőoktatáshoz való hozzáférés és részvétel kiterjesztésére, valamint a lemorzsolódás csökkentésére összpontosít. Mindezt az oktatási lehetőségekkel és eredményekkel kapcsolatos átláthatóbb információk nyújtása, valamint az alacsony jövedelmi háttérű tanulók számára nyújtott személyre szabott útmutatáson és pénzügyi támogatáson keresztül kívánja megvalósítani.

A **hallgatói pályakövetésre** vonatkozó, párhuzamos kezdeményezés célja a diplomások foglalkoztatásra és a társadalmi eredményekre vonatkozó részletes, összehasonlítható adatok elérhetőségének javítása. A kezdeményezés célja segíteni a fiatalokat abban, hogy tudatosan hozzák meg döntéseiket, az egyetemeket pedig abban, hogy javítsák a tananyagok kialakítását.

Ez a tájékoztató a felsőoktatásra fókuszál. „A munkaerőpiaci igényeknek megfelelő készségek” című tematikus tájékoztató a diplomások foglalkoztathatóságáról nyújt áttekintést a készségek iránti kereslet és kínálat szélesebb körű elemzésén keresztül.

¹ Lásd: „2015. évi Oktatási és Képzési Figyelő” és „Vigyázat, szakadék – egyenlőtlenségek az oktatásban az EU régiói között”, 2012.

² COM(2017) 247 final.

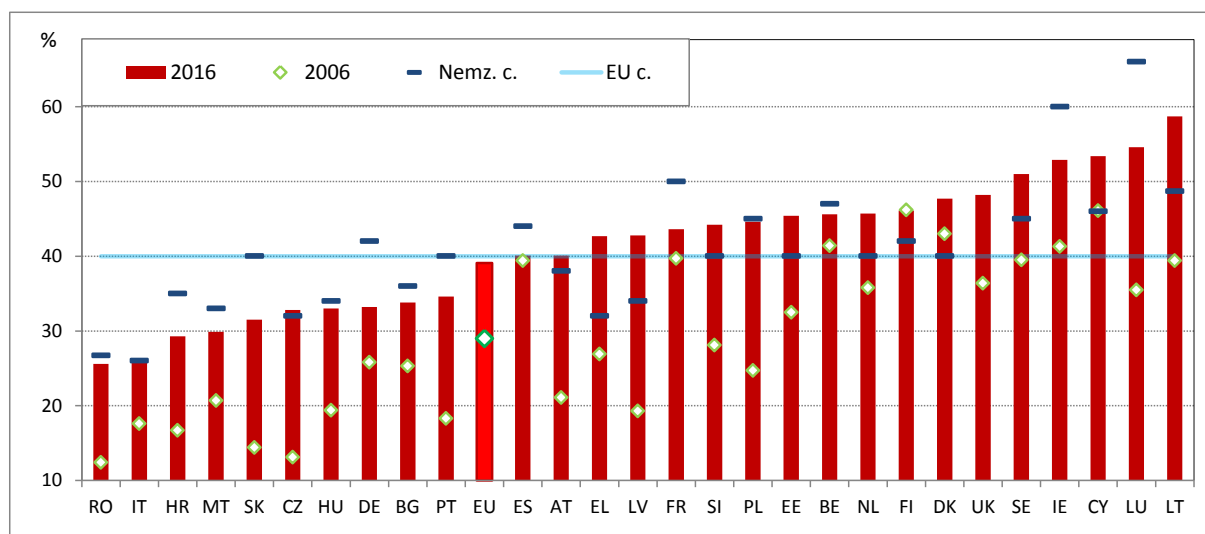
2. SZAKPOLITIKAI KIHÍVÁSOK: AZ UNIÓS ORSZÁGOK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÁTTEKINTÉSE

A **felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának** átlaga az **Európai Unióban 39,1%** volt 2016-ban. Ez az érték közel fél ponttal több, mint az ezt megelőző évben, és tíz ponttal több, mint a 2006-os szint (1. ábra). Tizennyolc tagállam érte el vagy lépte túl az Európa 2020 stratégia által kitűzött 40%-ot. Tizennégy tagállam továbbá a saját nemzeti célkitűzését is elérte a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát tekintve: Dánia, Németország³, Észtország, Görögország, Olaszország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Hollandia, Ausztria, Szlovénia, Finnország és Svédország.

A kitűzött célérték irányába tett széles körű előrelépés ellenére a **felsőfokú végzettségűek arányában jelentős eltérés mutatkozik a nemek eloszlása és születési hely szerint**. A fiatal nők sokkal nagyobb valószínűséggel szerzik meg a felsőfokú végzettséget a legtöbb tagállamban: a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya közel tíz százalékponttal magasabb, mint a férfiaké. A belföldi születésű felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya általában magasabb, mint a külföldi születésűeké, ám ez az arány néhány tagállam esetében éppen fordítva igaz (2. ábra). Írországban és az Egyesült Királyságban az Unión kívül születettek különösen nagy aránya rendelkezik felsőfokú végzettséggel; a skála másik végén, Görögországban, Spanyolországban, Olaszországban, Cipruson és Szlovéniában a külföldi születésűek viszonylag alacsony arányban rendelkeznek felsőfokú végzettséggel.

³ Németország nemzeti célkitűzése (42%) magában foglalja a nem felsőfokú posztsekunder képzést (ISCED 4. szint).

1. ábra – Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (30–34 év közötti korosztály)

Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérés [edat_lfse_03] táblázat). Megjegyzés: A mutató a 30–34 év közötti lakosság azon részére vonatkozik, akik sikeresen befejezték az ISCED 5–8. szintű tanulmányaikat. Németország nemzeti célkitűzése magában foglalja a nem felsőfokú posztsekunder képzést (ISCED 4. szint). Luxemburg teljesítménye és nemzeti célkitűzése nagyrészt az országban élő és dolgozó magasan képzett bevándorló népességet tükrözi, nem pedig az ország oktatási és képzési rendszerének eredményét. Franciaország esetében az 50%-os nemzeti célkitűzés a 17–33 éves korosztályra vonatkozik. Finnországban a nemzeti célkitűzést szűkebb értelemben határozták meg, mint az uniós kiemelt célkitűzést, és az a műszaki intézményekre nem terjed ki. A nemzeti célkitűzésekkel és azok fogalommeghatározásával kapcsolatos további információk az alábbi linken találhatóak: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4411192/4411431/Europe_2020_Targets.pdf.

A fenti kihívásokon kívül további négy fontos szakpolitikai dimenziót is figyelembe kell venni.

1. Térbeli és társadalmi egyenlőtlenségek. Az egyik kérdés az, hogyan lehet megakadályozni az egyenlőtlenség megismétlődését minden egymást követő generációban, biztosítva a különböző társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező tanulók hozzáférését a felsőoktatáshoz. A hátrányos háttérrel rendelkezők továbbra is alulreprezentáltak a felsőoktatásban, és közöttük magasabb az egyetemi lemorzsolódás aránya.

Egy másik, gyakran kapcsolódó kérdés a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányában⁴ tapasztalható állandó földrajzi egyenlőtlenség a tagállamok között, illetve tagállamokon belül is. Mindezek hozzájárulhatnak a jövedelem-egyenlőtlenséghez regionális szinten,

„agyelszíváshoz” vezethetnek és alááshatják a régiók növekedését.

2. Az alacsony képzés-elvégzési arányok a felsőoktatási rendszer hatékonyságára és/vagy méltányossági kérdésekre mutat. A hosszú tanulmányi időszakok és a tanulmányaikat be nem fejező hallgatók nagy aránya aláássa a felsőoktatási rendszerek hatékonyságát.

⁴ Lásd: „Vigyázat, szakadék! – egyenlőtlenségek az oktatásban az EU régiói között”, 2012.

A felsőoktatásra fordított állami beruházások hatékonyságának növelése érdekében a magas lemorzsolódási arány csökkentésére irányuló erőfeszítésekre lehet szükség. Belgiumban, Görögországban, Franciaországban, Olaszországban, Magyarországon, Hollandiában, Ausztriában, Lengyelországban, Romániában, Svédországban⁵ és Szlovéniában a legmagasabb a lemorzsolódási arány az Unióban. A képzések elvégzésének arányát továbbra is befolyásolják az egyenlőtlenségek: a legnagyobb valószínűséggel a rossz társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező diákok morzsolódnak le a felsőoktatásból⁶.

3. Felsőoktatási intézmények minősége. A minőséget általában nehéz mérni, és ezáltal a finanszírozási mechanizmusokhoz kapcsolni. Az elérhető oktatás színvonala és a jövőbeli foglalkoztatás szempontjából a felsőfokú képzettség hozzáadott értéke kulcsfontosságú a felsőoktatás vonzerejének meghatározásában.

4. Az előző dimenzióhoz szorosan kapcsolódóan a felsőoktatás elégtelen összehangolása a munkaerőpiaci igényekkel előrevetíti a felsőfokú végzettségűek alacsony foglalkoztatottsági szintjét.

Az Unió foglalkoztathatósági referenciaértéke⁷ a tagállamok diplomás foglalkoztatási arányát követi. Az arányok jelentik az egyik kritériumot annak mérésére, hogy az elérhető felsőoktatás mennyire felel meg a munkaerőpiac igényeinek, illetve az oktatás minőségének értékelésére. A foglalkoztatási rátákat a gazdasági ciklusok miatt bekövetkező munkaerőkereslet rövid távú ingadozása is befolyásolja. A felsőoktatás minőségének értékeléséhez a diplomások kompetenciáira vonatkozó összehasonlítható adatokra lenne szükség, ami független annak relevanciájától.

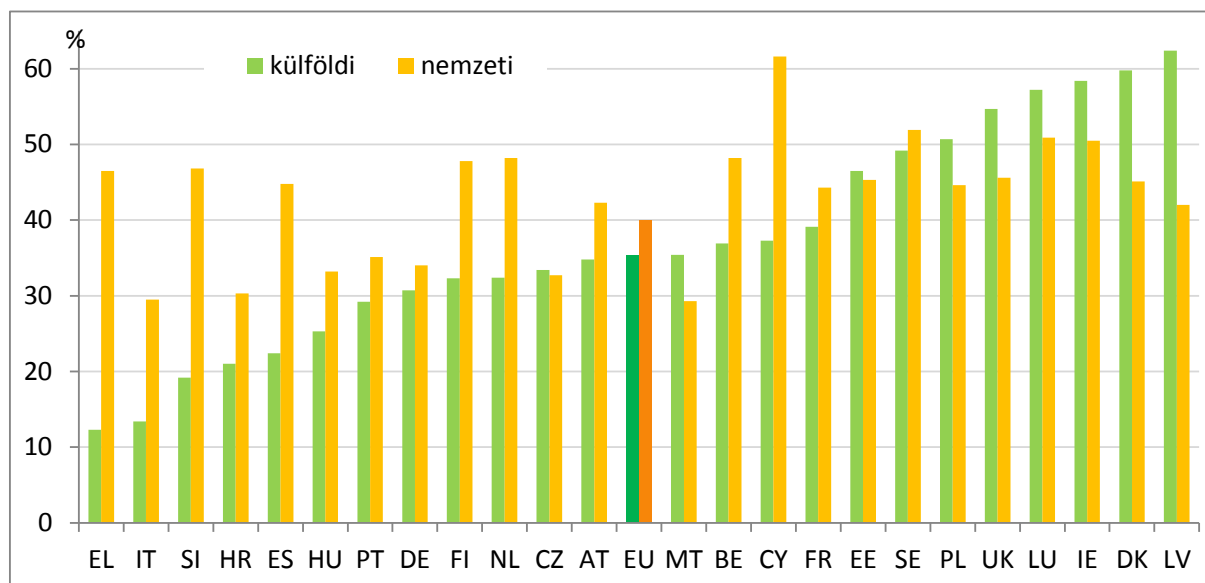
A munkáltatókkal való szorosabb együttműködés és a diplomások nagyobb arányú visszajelzése segítené azt, hogy az egyetemi képzések megfelelőbbek legyenek az elhelyezkedéshez, és a hallgatók jobb iránymutatást kapjanak választásaikhoz a tanulmányaik előtt és alatt. Hasznosnak tekintik továbbá a tanulási formák választékának bővítését (például részidős képzések vagy távoktatás), a felsőfokú szakoktatás és a felsőoktatás további fejlesztését. Rugalmasabbá tehetik az oktatási kínálatot, jobban igazíthatják azt az üzleti vállalkozások valamint a jelenlegi és jövőbeli munkavállalók igényeihez.

⁵ Svédország esetében a lemorzsolódások arányának mértéke magában foglalja azokat a diákokat is, akik felveszik bizonyos szakok tantárgyait, de esetlegesen soha nem is tervezik felvenni az oklevél megszerzéséhez szükséges valamennyi tantárgyat (becslések szerint ez az arány 40% Svédországban).

⁶ Oktatási és képzési figyelő. Európai Bizottság / NESET szakértői hálózat, 2013.

⁷ Azon 20 és 34 év közötti személyek foglalkoztatási rátája, akik legfeljebb három évvel a referenciaév előtt szerezték meg felsőfokú végzettségüket (lásd a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő készségekről szóló tematikus tájékoztatót, amely a készségek összehangolása javításának egyéb módjairól is beszámol, például naprakészebb tudáson és pontosabb előrejelzésen keresztül).

2. ábra – Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya születési ország szerint

Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérés [edat_ifs_9912] táblázat). Megjegyzés: nincs elérhető adat Bulgária, Litvánia, Románia és Szlovákia tekintetében

3. SZAKPOLITIKAI ESZKÖZÖK A POLITIKAI KIHÍVÁSOK KEZELÉSÉRE

Az olyan fejlett országok, mint az Egyesült Államok, Kanada, Korea és Ausztrália felülmúlják Európát a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányában. Az Európára jellemző viszonylag alacsony szint gyengítheti a versenyképességet és az intelligens növekedés előmozdítására irányuló potenciált. 2020-ig és azt követően a legtöbb munkalehetőség felsőfokú⁸ végzettséghez lesz kötve.

Az alábbi típusú intézkedések különösen fontosak a végzettségi szintek emeléséhez.

1. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának általános növelése érdekében bővíteni kell a résztvevők körét, kiterjesztve az összes társadalmi rétegre. Ez azt jelenti, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi-gazdasági háttérből vagy helyekről, etnikai csoportokból származó, vagy fogyatékossgal élő tanulók számára is vonzóvá kell tenni a felsőoktatást. Az alulreprezentált csoportok hozzáféréseinek kiterjesztése nemcsak a társadalmi méltányosság

szempontjából fontos; hanem kulcsfontosságú azon országok számára is, amelyek még mindig az elitképzésről a tömeges felsőoktatási rendszerekbe történő átállás folyamatában vannak, valamint a népességcsökkenéssel küzdő országokban.

A felsőoktatásban való **szélesebb körű részvétel** érdekében a kulcsfontosságú intézkedések közé tartozik a részvételt gátló pénzügyi korlátok megszüntetése – ez egy olyan a terület, ahol a jelenlegi politikai trendek változóak –, továbbá a nagyobb rugalmasság biztosítása a felsőoktatásba való bejutási lehetőségek tekintetében. A felsőoktatáshoz való szélesebb körű hozzáférés akadályainak leküzdése érdekében fontos hatékony útvonalakat biztosítani a szakoktatásból és -képzésből a felsőoktatásba történő átmenetbe. A nem formális környezetben már megszerzett tudás elismerésének javítása számos tagállam számára fontos intézkedés, különösen ahhoz, hogy több felnőtt tanulót ösztönözzenek felsőfokú tanulmányokra.

A szélesebb körű hozzáférés érdekében hozott intézkedések nem korlátozódhatnak a felsőoktatásra, hanem ki kell terjedniük az oktatás korábbi szakaszaira is, annál is inkább, mivel a sérülékeny csoportokból

⁸ Lásd a Cedefop készségigényekre vonatkozó előrejelzését.

származó diákok gyakran még a középiskolai⁹ tanulmányaikat sem fejezik be.

2. Az iskolát elvégzők arányának növelése és az oklevél megszerzéséhez szükséges képzési idő csökkentése érdekében kulcsfontosságú intézkedés a megfelelő kurzusok kiválasztásához nyújtott útmutatás és tanácsadás javítása (a képzés megkezdése előtti tanácsadás). Ez különösen az olyan felsőoktatási rendszerek esetében hasznos, ahová viszonylag könnyen be lehet kerülni. Másik fontos intézkedés a tanulók tanulmányaik alatti hatékonyabb támogatásának biztosítása. Általánosságban a tanulás tekintetében a hallgatókat jobban középpontba helyező megközelítésre, jobb oktató-hallgató arányokra és az IKT-támogatás intelligens használatára van szükség. A tanulókat támogató eszközök kidolgozása szintén segíthet a tanulmányok eredményes befejezésében.

3. Annak biztosítása, hogy a felsőoktatási kurzusok a hallgatók azon készségeit fejlesszék, amelyek relevánsak a munka világában, fontos a felsőoktatás hosszú távú vonzerejének megőrzése szempontjából. Számos intézkedés fontos szerepet játszhat a diplomások foglalkoztathatóságának javításában:

- a diplomás foglalkoztatási adatok könnyebb és széles körben hozzáférhetővé tétele, valamint a készségekkel kapcsolatos előrejelzések fokozottabb igénybe vétele (ideértve a felsőfokú végzettségűek foglalkoztatási eredményeinek nyomon követését);
- az érdekeltek nagyobb mértékű bevonása a képzések tervezésébe és értékelésébe;
- a szakmai gyakorlatok módszeresebb alkalmazása; továbbá
- a tanulmányi programok struktúrájának rugalmasabbá tétele, ideértve az interdiszciplináris tanulási pályákat is.

Minden programnak biztosítani kell az olyan átfogó készségek fejlesztését, mint a problémamegoldás, a kommunikáció és a csapatmunka, a tantárgyspecifikus ismeretek fejlesztése mellett. Azokban az országokban, ahol magas a diplomás munkanélküliség szintje, a különböző szakterületeken tanulmányaikat elkezdő hallgatók egyensúlyának áttekintése a túlkínálat területeinek azonosítása érdekében szintén hozzájárul a jobb foglalkoztatási eredményekhez. Ugyanez elmondható a jelenlegi és a leendő hallgatók számára nyújtott hatékonyabb útmutatásról is.

4. A SZAKPOLITIKAI HELYZET ÁTTEKINTÉSE

Mivel a tagállamokban más és más nemzeti rendszerek és kiindulási pontok vannak a felsőfokú végzettség megszerzését tekintve, az e területre vonatkozó nemzeti célkitűzések teljesítéséhez szükséges legfőbb prioritásaik jelentősen eltérnek egymástól. Mindezek ellenére lehetséges az egyes tagállamok prioritásainak kategorizálása a korábban kiemelt kulcsfontosságú politikai dimenzióknak megfelelően.

1. A felsőoktatáshoz való szélesebb körű hozzáférés. Tizenkét tagállamban léteznek olyan szociális dimenzióval rendelkező teljesítményalapú finanszírozási mechanizmusok, amelyek pénzügyi támogatást nyújtanak a felsőoktatási intézményeknek, amennyiben meghatározott szinten teljesítik a szociális célkitűzéseket. A legelterjedtebb eredményalapú finanszírozási mechanizmusok a fogyatékkal élő tanulók vagy a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérű diákok részvételének támogatására szolgálnak.

Írország 2015-ben indította el a „Felsőoktatáshoz való egyenlő hozzáférés nemzeti tervet”. Öt fő célkitűzése van, és több mint harminc olyan tevékenységet határoz meg, amelyek segítséget nyújtanak az alulreprezentált csoportoknak a felsőoktatáshoz való hozzáférésben. E csoportok közé tartoznak a hátrányos helyzetű, idős vagy fogyatékkal élő tanulók és az ún.

⁹ Lásd a „Korai iskolaelhagyók” című tematikus tájékoztatót.

„Traveller Community” (ír nemzetiségű nomád közösség) tagjai.

A Cseh Köztársaság növelte a rászoruló diákok részére nyújtott ösztöndíjak számát, valamint több szakmaorientált programot kínál a felsőoktatásban részt vevő hallgatók nagyobb mértékű társadalmi sokszínűségének elősegítése érdekében. Svédország a felsőoktatás irányítására és finanszírozására irányuló vizsgálatot indított azzal a céllal, hogy növelje a hátrányos helyzetű hallgatók számát. Horvátország az Európai Szociális Alapot (ESZA) használja a hátrányos helyzetű tanulók támogatására.

2. A lemorzsolódás csökkentése és a felsőfokú végzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányi idő lerövidítése. Észtország átdolgozta felsőoktatási finanszírozási rendszerét, hogy ösztönözze a hallgatókat tanulmányaik előírt időben történő befejezésére. Belgium flamand régiója támogatja az olyan alternatív megközelítéseket, mint például a rövid ciklusú felsőoktatási programok.

3. A felsőoktatás minőségének javítása és a munkaerőpiaci igényekhez való hozzáigazítása. Szlovéniában ambiciózus tervet dolgoztak ki arra, hogy teljesítményorientáltabbá tegyék a felsőoktatás finanszírozását. Bulgária teljesítményalapú finanszírozást vezetett be, és a természettudományok, technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területéhez kapcsolódó képzésekben való részvétel növelésére tesz erőfeszítéseket. Máltán több olyan kezdeményezés is van, amelyek célja, hogy több legyen a diplomás a természettudományhoz kapcsolódó tárgyakban.

Belgium flamand közössége kidolgozott egy valamennyi oktatási szintre kiterjedő TTMM cselekvési tervet, míg a francia nyelvű közösség a munkaalapú tanulásra összpontosít olyan ágazatokban, ahol már azonosították a szakemberhiányt vagy előre látják annak bekövetkeztét. Horvátország az Európai Szociális Alap által finanszírozott ösztöndíjakat biztosít a TTMM terület hallgatói számára. Észtország előrejelzési eszközt dolgozott ki a

munkaerőpiac és a készségigények előrejelzésére, amelyet az oktatás és képzés előrettekintő tervezésére vonatkozó ajánlásokkal egészített ki.

Lengyelország bevezette a hallgatói pályakövetés nemzeti rendszerét a munkaerőpiaci eredményekre vonatkozó jobb információk irányi igény ki-elégítésére. Románia jelenleg olyan eszköz kifejlesztésén dolgozik, amellyel nyomomonkövethető a diplomások munkaerőpiaci integrációja. Spanyolország legfrissebb nemzeti oktatási paktumával arra törekszik, hogy a képzési lehetőségek jobban alkalmazkodjanak a helyi ipar igényeihez, továbbá hogy felülvizsgálja a finanszírozási modellt és előmozdítsa az egyetemi kiválóságot. Ciprus, Portugália, Szlovákia és Svédország nemrégiben intézkedéseket hozott a felsőoktatás minőségbiztosításának megerősítése érdekében.

Dátum: 2017. 11. 06.

5. HIVATKOZÁSOK

- Európai Bizottság: Oktatási és képzési figyelő 2017
http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en
- Európai Bizottság: Tematikus tájékoztató a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő készségekről és tematikus tájékoztató a korai iskolaelhagyókról
https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/thematic-factsheets/labour-markets-and-skills_en
- NESSE (2012), Vigyázat, szakadék! – egyenlőtlenségek az oktatásban az EU régiói között
<http://www.nesse.fr/nesse/activities/reports/activities/reports/mind-the-gap-1>
- NESET (2013) Lemorzsolódás és a képzés elvégzése a felsőoktatásban Európában az alulrepresentált csoportokból származó tanulók között.
<http://www.nesetweb.eu/sites/default/files/HE%20Drop%20out%20AR%20Final.pdf>

6. HASZNOS HIVATKOZÁSOK:

- Európai Bizottság: Felsőoktatási szakpolitika
<http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/>
- Az oktatás közgazdaságtanának európai szakértői hálózata (EENEE)
<http://www.eenee.de/eeneeHome/EENEE.html>
- Az oktatás és képzés szociális aspektusait kutató szakértők hálózata (NESET: <http://nesetweb.eu/en/>); elődje, a NESSE több hasznos jelentést is publikált, többek között: Vigyázat, szakadék! – egyenlőtlenségek az oktatásban az EU régiói között, 2012
- A Cedefop készségigényekre vonatkozó előrejelzése
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/projects/forecasting-skill-demand-and-supply/skills-forecasts.aspx>

MELLÉKLET

1. táblázat – Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (összes)

	2000	2006	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Célkitűzés
EU 28	22,4 ^{EU2 7}	29,0	33,8	34,8	36,0	37,1	37,9	38,7	39,1	40
Belgium	35,2	41,4	44,4	42,6	43,9	42,7	43,8	42,7	45,6	47
Bulgária	19,5	25,3	28,0	27,3	26,9	29,4	30,9	32,1	33,8	36
Cseh Köztársaság	13,7	13,1	20,4	23,7	25,6	26,7	28,2	30,1	32,8	32
Dánia	32,1	43,0	41,2	41,2	43,0	43,4	44,9	47,6	47,7	40
Németország	25,7	25,8	29,7	30,6	31,8	32,9	31,4	32,3	33,2	42
Észtország	30,8	32,5	40,2	40,2	39,5	42,5	43,2	45,3	45,4	40
Írország	27,5	41,3	50,1	49,7	51,1	52,6	52,2	52,3	52,9	60
Görögország	25,4	26,9	28,6	29,1	31,2	34,9	37,2	40,4	42,7	32
Spanyolország	29,2	39,4	42,0	41,9	41,5	42,3	42,3	40,9	40,1	44
Franciaország	27,4	39,7	43,2	43,1	43,3	44,0	43,7	45,0	43,6	50
Horvátország	:	16,7	24,5	23,9	23,1	25,6	32,1	30,8	29,3	35
Olaszország	11,6	17,6	19,9	20,4	21,9	22,5	23,9	25,3	26,2	26
Ciprus	31,1	46,1	45,3	46,2	49,9	47,8	52,5	54,5	53,4	46
Lettország	18,6	19,3	32,6	35,9	37,2	40,7	39,9	41,3	42,8	34
Litvánia	42,6	39,4	43,8	45,7	48,6	51,3	53,3	57,6	58,7	48,7
Luxemburg	21,2	35,5	46,1	48,2	49,6	52,5	52,7	52,3	54,6	66
Magyarország	14,8	19,4	26,1	28,2	29,8	32,3	34,1	34,3	33,0	30,3
Málta	7.4u	20,7	22,1	23,4	24,9	26,0	26,5	27,8	29,9	33
Hollandia	26,5	35,8	41,4	41,2	42,2	43,2	44,8	46,3	45,7	40
Ausztria	:	21,1	23,4	23,6	26,1	27,1	40,0	38,7	40,1	38
Lengyelország	12,5	24,7	34,8	36,5	39,1	40,5	42,1	43,4	44,6	45
Portugália	11,3	18,3	24,0	26,7	27,8	30,0	31,3	31,9	34,6	40
Románia	8,9	12,4	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	25,6	26,7
Szlovénia	18,5	28,1	34,8	37,9	39,2	40,1	41,0	43,4	44,2	40
Szlovákia	10,6	14,4	22,1	23,2	23,7	26,9	26,9	28,4	31,5	40
Finnország	40,3	46,2	45,7	46,0	45,8	45,1	45,3	45,5	46,1	42
Svédország	31,8	39,5	45,3	46,8	47,9	48,3	49,9	50,2	51,0	40
Egyesült Királyság	29,0	36,4	43,1	45,5	46,9	47,4	47,7	47,9	48,2	:

Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérés [t2020_41] táblázat).

Megjegyzés: Németország nemzeti célkitűzése magában foglalja a középfokút követő, de nem felsőfokú oktatást (ISCED 4. szint), ami azonban nem szerepel a 2000-2016-os oszlop adataiban; Franciaország és Finnország kissé eltérő módon definiálja a nemzeti célértékeket.

2. táblázat – Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nemek szerint

	Férfi				Nő				Nemek közötti különbség 2016		Nők aránya (%)
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	Abszolút érték (N-F)	Viszonylagos érték (N-F)	
EU 28	32,8	33,6	34,0	34,4	41,4	42,3	43,4	43,9	9,5	24,3	55,9
Belgium	36,2	37,4	36,7	40,4	49,3	50,2	48,7	50,7	10,3	22,6	55,7
Bulgária	21,8	23,4	24,8	27,2	37,6	39,0	39,9	41,0	13,8	40,8	58,3
Cseh Köztársaság	24,0	24,2	24,7	27,2	29,6	32,5	35,9	38,7	11,5	35,1	57,2
Dánia	35,2	39,4	39,6	41,0	51,8	50,5	55,9	54,6	13,6	28,5	56,3
Németország	32,2	32,0	32,2	33,4	33,7	30,8	32,4	33,0	-0,4	-1,2	48,8
Észtország	31,8	32,8	34,5	38,8	53,7	54,2	56,7	52,4	13,6	30,0	55,8
Írország	45,9	45,1	45,1	46,6	58,7	58,6	58,6	58,5	11,9	22,5	58,4
Görögország	30,8	32,9	35,3	36,2	39,0	41,6	45,5	48,8	12,6	29,5	58,7
Spanyolország	37,1	36,8	34,8	33,5	47,5	47,8	47,1	46,6	13,1	32,7	58,5
Franciaország	39,4	39,2	40,3	38,1	48,4	47,9	49,6	48,8	10,7	24,5	57,5
Horvátország	21,7	25,6	23,7	22,2	29,7	38,9	38,1	36,7	14,5	49,5	61,6
Olaszország	17,7	18,8	20,0	19,9	27,3	29,1	30,8	32,5	12,6	48,1	61,8
Ciprus	41,6	46,0	46,7	43,9	53,4	58,2	61,6	62,1	18,2	34,1	60,7
Lettország	28,3	27,8	26,8	30,1	53,1	52,3	56,5	56,1	26,0	60,7	64,2
Litvánia	41,9	44,0	47,2	48,1	60,8	62,7	68,4	68,8	20,7	35,3	60,1
Luxemburg	49,2	49,8	46,8	52,7	55,6	55,4	57,7	56,5	3,8	7,0	50,9
Magyarország	26,8	28,0	27,6	26,4	37,8	40,3	41,0	39,6	13,2	40,0	59,4
Málta	22,7	22,8	23,6	27,4	29,5	30,5	32,2	32,5	5,1	17,1	52,6
Hollandia	40,1	41,6	43,0	41,7	46,4	48,0	49,6	49,7	8,0	17,5	54,3
Ausztria	26,4	38,3	37,5	38,3	27,8	41,6	40,0	42,0	3,7	9,2	51,9
Lengyelország	32,9	34,2	35,1	35,6	48,4	50,2	52,0	53,9	18,3	41,0	59,2
Portugália	24,0	23,2	23,3	27,3	35,7	38,9	40,1	41,6	14,3	41,3	61,6
Románia	21,6	22,9	24,2	23,9	24,2	27,2	27,2	27,4	3,5	13,7	51,9
Szlovénia	31,1	30,0	32,0	33,6	49,6	53,6	56,4	55,3	21,7	49,1	61,3
Szlovákia	22,3	22,5	22,8	24,0	31,8	31,5	34,4	39,4	15,4	48,9	60,9
Finnország	37,6	38,2	38,1	38,4	52,9	52,6	53,4	54,4	16,0	34,7	57,0
Svédország	41,8	42,4	43,2	43,4	55,2	57,9	57,7	59,2	15,8	31,0	56,3
Egyesült Királyság	44,4	44,3	44,5	46,0	50,4	51,1	51,1	50,3	4,3	8,9	52,7

Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérés [t2020_41] táblázat és [lfsa_pgaed]).

Megjegyzés: Nemek közötti eltérés abszolút értéke = felsőfokú végzettségű nők aránya – felsőfokú végzettségű férfiak aránya; Nemek közötti eltérés relatív értéke = Nemek közötti eltérés abszolút értéke / Összes felsőfokú végzettséggel rendelkező aránya * 100; Nők aránya (%) = 30-34 év közötti felsőfokú végzettségű nők aránya / Összes felsőfokú végzettséggel rendelkező 30-34 év közötti (%-ban).

3. ábra — Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya születési ország szerint

	2010			2016			Külföldi — belföldi különbség
	Összesen	Külföldön született	Belföldi	Össze n	Külföldön született	Belföldi	
EU 28	33,8	28,3	34,7	39,1	35,3	39,9	-4,6
Belgium	44,4	36,3	46,5	45,6	36,9	48,2	-11,3
Bulgária	28,0	:	27,9	33,8	:	33,7	:
Cseh Köztársaság	20,4	31,1	20,1	32,8	33,4	32,7	0,7
Dánia	41,2	28,5	42,7	47,7	59,8	45,1	14,7
Németország	29,7	23,9	31,2	33,2	30,8	34,1	-3,3
Észtország	40,2	56,6	39,5	45,4	46,5	45,3	1,2
Írország	50,1	55,1	48,5	52,9	58,4	50,5	7,9
Görögország	28,6	11,5	31,7	42,7	12,3	46,5	-34,2
Spanyolország	42,0	24,4	47,4	40,1	22,4	44,8	-22,4
Franciaország	43,2	32,1	44,9	43,6	39,1	44,3	-5,2
Horvátország	24,5	14,9	25,3	29,3	20,5	30,2	-9,7
Olaszország	19,9	12,7	21,3	26,2	13,4	29,5	-16,1
Ciprus	45,3	36,2	50,9	53,4	37,1	61,7	-24,6
Lettország	32,6	:	32,8	42,8	62,4	42,0	20,4
Litvánia	43,8	:	43,6	58,7	:	58,2	:
Luxemburg	46,1	51,2	39,5	54,6	57,2	50,9	6,3
Magyarország	26,1	46,8	25,7	33,0	25,3	33,2	-7,9
Málta	22,1	28,9	21,8	29,9	35,6	29,3	6,3
Hollandia	41,4	34,2	42,8	45,7	32,4	48,2	-15,8
Ausztria	23,4	24,2	23,1	40,1	34,8	42,3	-7,5
Lengyelország	34,8	:	34,8	44,6	50,7	44,6	6,1
Portugália	24,0	19,9	24,7	34,6	29,2	35,1	-5,9
Románia	18,3	:	18,3	25,6	:	25,6	:
Szlovénia	34,8	13,8	36,2	44,2	19,2	46,8	-27,6
Szlovákia	22,1	:	22	31,5	:	31,5	:
Finnország	45,7	24,7	47,2	46,1	32,3	47,8	-15,5
Svédország	45,3	43,2	45,9	51,0	49,2	51,9	-2,7
Egyesült Királyság	43,1	42,4	43,3	48,2	54,7	45,6	9,1

Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérés [edat_ifs_9912] táblázat).